

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 czerwca 2021 r.

Pozycja 111

POSTANOWIENIE z dnia 27 kwietnia 2021 r. Sygn. akt Ts 166/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej D.F. w sprawie zgodności:

art. 46b ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1140) w zakresie, w jakim:

– „nie przewiduje sądowej kontroli nad orzeczeniami wydanymi przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji w dyscyplinarnym postępowaniu wyjaśniającym”,

z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 77 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

– „różnicuje prawo pokrzywdzonego do sądowej kontroli nad orzeczeniami drugoinstancyjnymi zapadłymi w postępowaniu dyscyplinarnym w zależności od tego, na jakim etapie postępowania dyscyplinarnego zapadły (tj. czy na etapie postępowania wyjaśniającego, czy też postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej)”,

z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 listopada 2020 r. (data nadania) D.F. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Pismem z 5 marca 2018 r. skarżący złożył do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej (dalej: Rzecznik Krajowy) skargę na działalność Prezes Okręgowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej (dalej: Prezes Izby). Zdaniem skarżącego wyrażała ona publicznie niekorzystną opinię na temat jego działalności zawodowej. Jednocześnie

wniósł o zbadanie, czy nie dopuściła się naruszenia przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1140; dalej: ustawa) oraz Kodeksu Etyki Lekarza Weterynarii.

Postanowieniem z 27 grudnia 2018 r. (sygn. akt [...]) Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej [...] Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w S. (dalej: Rzecznik) umorzył postępowanie wyjaśniające w przedmiocie podejrzenia popełnienia przewinienia zawodowego przez Prezes Izby. Postanowieniem z 7 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) zastępca Rzecznika Krajowego utrzymał je w mocy.

Od tego orzeczenia skarżący wniósł zażalenie do Krajowego Sądu Lekarsko-Weterynaryjnego w Warszawie (dalej: Sąd Krajowy), który postanowieniem z 11 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]) pozostawił je bez rozpoznania. Zdaniem Sądu Krajowego „postanowienie (...) z dnia 7 marca 2019 r. – jest ostateczne w toku instancji, zażalenie nie przysługuje” (s. 2 postanowienia).

15 lipca 2019 r. skarżący złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na ww. orzeczenie z uwagi na niepouczenie go o możliwości wniesienia środka odwoławczego. W związku z powyższym Sąd Krajowy postanowieniem z 12 września 2019 r. (sygn. akt jw.) odmówił przywrócenia terminu, a postanowieniem z 25 października 2019 r. (sygn. akt jw.) utrzymał je w mocy.

Od niniejszego rozstrzygnięcia skarżący wniósł kasację za pośrednictwem Sądu Krajowego, który zarządzeniem z 28 stycznia 2020 r. (sygn. akt jw.) odmówił jej przyjęcia z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy art. 46b ust. 1 ustawy. W związku z powyższym skarżący odwołał się do Sądu Najwyższego, który postanowieniem z 19 sierpnia 2020 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy kwestionowane zarządzenie. W uzasadnieniu podjętego stanowiska Sąd wskazał, że „zgodnie z art. 46b ust. 1 ustawy (...) od prawomocnego orzeczenia wydanego przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, uprawnionym podmiotom przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia. Z treści tego przepisu wynika więc, że «prawomocnymi orzeczeniami» w rozumieniu tego przepisu mogą być jedynie merytoryczne rozstrzygnięcia, odpowiadające wydanym w postępowaniu karnym wyrokom, zapadające dopiero po wniesieniu przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej wniosku o ukaranie. (...) kasacja przysługuje jedynie od prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego, a nie od postanowienia” (s. 3-4 wyroku). Orzeczenie to wskazane zostało jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 19 stycznia 2021 r. skarżącego wezwano do usunięcia braku formalnego wniesionej skargi przez sprecyzowanie i uzasadnienie, w jaki sposób art. 46b ust. 1 ustawy w zakresie, w jakim „nie przewiduje sądowej kontroli nad orzeczeniami wydanymi przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji w dyscyplinarnym postępowaniu wyjaśniającym” narusza art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 77 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. W piśmie procesowym z 28 stycznia 2021 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

Zdaniem skarżącego „art. 46b ust. 1 Ustawy weterynaryjnej różnicuje (...) uprawnienia pokrzywdzonego deliktem dyscyplinarnym w zależności od tego, na jakim etapie zapadło niekorzystne dla niego orzeczenie organu dyscyplinarnego samorządu zawodowego. Jeżeli orzeczenie to zostało wydane przez Krajowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny w drugiej instancji, kończąc postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, to pokrzywdzony może zaskarżyć to orzeczenie kasacją rozpatrywaną przez Sąd Najwyższy. Jeżeli jednak do wydania prawomocnego, drugoinstancyjnego orzeczenia doszło na etapie wcześniejszym, tj. etapie postępowania wyjaśniającego, to pokrzywdzony nie jest uprawniony

do zaskarżenia niekorzystnego dla siebie orzeczenia kasacją. Tym samym, prawa pokrzywdzonego na etapie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej są chronione bardziej, niż na etapie postępowania wyjaśniającego” (s. 11 skargi).

W ocenie skarżącego „[p]ostanowieniem SN zostały naruszone:

- prawo do rozpatrzenia sprawy przez sąd, w tym prawo do sądowej kontroli nad dyscyplinarnym postępowaniem wyjaśniającym prowadzonym przez organy odpowiedzialności zawodowej działające w ramach samorządu zawodowego lekarzy weterynarii (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP);
- prawo do sądowego dochodzenia naruszonych wolności lub praw, w tym prawo do sądowego dochodzenia praw naruszonych w toku dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez organy odpowiedzialności zawodowej działające w ramach samorządu zawodowego lekarzy weterynarii (art. 77 ust. 2 Konstytucji RP);
- prawo do równości w prawie do sądowej kontroli nad postępowaniem dyscyplinarnym prowadzonym przez organy odpowiedzialności zawodowej działające w ramach samorządu zawodowego lekarzy weterynarii, w tym prawo do równego dostępu do środków zaskarżenia (art. 32 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP)”, (s. 4 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz gdy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ:

1) skargę sporządził radca prawny, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem;

2) skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od postanowienia Sądu Najwyższego z 19 sierpnia 2020 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia;

3) dochowany został przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK trzymiesięczny termin wniesienia skargi, gdyż ostateczne rozstrzygnięcie, w rozumieniu art. 79 Konstytucji, zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 28 września 2020 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 13 listopada 2020 r. (data nadania);

4) prawidłowo określony został przedmiot kontroli w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK. Skarżący wskazał, jakie konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), a także uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK), Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.